dallam

A **dallam** egymást idõ [1]ben (horizontálisan) követõ zenei hang [2]ok összefüggõ, "gondolatmenethez" hasonló egysége, amit elválaszthatatlanul egészít ki a ritmus [3]. (A vertikális harmónia [4] nem szükségszerû velejárója a dallamnak.)

A **dallamcsalád** az összehasonlító zenetudomány alapfogalma.
Dallamcsaládnak nevezzük a dallamvonal egészének hasonlósága, fontos hangköz [5]einek, hangsúly [6]os hang [2]jainak megegyezése révén összetartozó dallamok csoportját.
A ritmus [3], modusz [7] és dalszöveg [8] különbözősége nem érinti a dallamrokonság tényét.

A tánczené [9]ben a dallamok szempontjából alapvetően két vonulatot lehet megkülönböztetni:
-"Dallamosak", melódikusak általában a hagyományos [10] számok, sláger [11]ek. Jellemzõjük a széles, íves dallamformálás, melynek egyik alaptípusa a hármashangzat [12] felbontásából születõ dallam.
-A másik vonulatra a szegényesebb, töredezettebb, monomotivikus dallamfejlesztõ technika, és a ritmikus [13]ság jellemzõ.

A mai értelembe vett önálló dallamegység hosszú fejlõdés után alakult ki. Eredete a nem-zenei hang [14]on történõ recitál [15]áslásig, illetve két vagy több hang [2] váltogatásáig, ismételgetéséig vezethetõ vissza.
Ezeknek a kezdetleges zenélési formáknak három fõ hagyományága van: a gyermekdal [16], a sirató és az ünnepi szokások szertartásos (gregorián [17]) ének [18]ei.
Ezekben sokféle példát találunk a szabálytalan hangismételgetõ mondóká [19]któl, kiáltás [20]októl az önálló zenei motívum [21]ig és az egyre fejlettebb és összetettebb dallamig.
A népi dallamok szinte soha nem haladják meg az egy oktáv [22] hangterjedelmet.

Csak két dallamot ismerek; az egyik a Yankee Doodle, a másik nem az.
(Ulysses Grant amerikai tábornok)

Forrás webcím: https://www.zenci.hu/szocikk/dallam

Hivatkozások:
[1] https://www.zenci.hu/szocikk/ido
[2] https://www.zenci.hu/szocikk/hang
[3] https://www.zenci.hu/szocikk/ritmus
[4] https://www.zenci.hu/szocikk/harmonia
[5] https://www.zenci.hu/szocikk/hangkoz
[6] https://www.zenci.hu/szocikk/hangsuly
[7] https://www.zenci.hu/szocikk/modusz
[8] https://www.zenci.hu/szocikk/dalszoveg
[9] https://www.zenci.hu/szocikk/tanczene
[10] https://www.zenci.hu/szocikk/hagyomanyos
[11] https://www.zenci.hu/szocikk/slager
[12] https://www.zenci.hu/szocikk/harmashangzat
[13] https://www.zenci.hu/szocikk/ritmikus
[14] https://www.zenci.hu/szocikk/zenei-hang
[15] https://www.zenci.hu/szocikk/recital
[16] https://www.zenci.hu/szocikk/gyermekdal
[17] https://www.zenci.hu/szocikk/gregorian
[18] https://www.zenci.hu/szocikk/enek
[19] https://www.zenci.hu/szocikk/mondoka
[20] https://www.zenci.hu/szocikk/kialtas

[21] https://www.zenci.hu/szocikk/motivum
[22] https://www.zenci.hu/szocikk/oktav